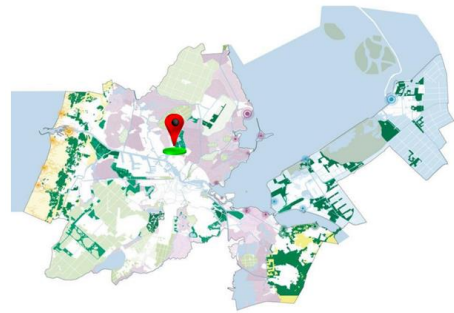

Landschapsverhalen van de Metropoolregio Amsterdam

Natuurrecreatie in Het Twiske

Landschapstype: weide- en boslandschap
Gebied: Het Twiske en omstreken
Informatie: Bas van Geel, IVN Twiske

Inleiding in een notendop

Het Twiske is een uniek natuurgebied dat van oorsprong ontwikkeld is als recreatieplek voor Amsterdammers. Bas van Geel van IVN Twiske heeft een bijzondere relatie met Amsterdam. Op zijn 17^e jaar ging hij naar de Universiteit van Amsterdam om biologie te studeren en is daar sindsdien niet meer weggegaan. Inmiddels is hij gepensioneerd maar nog steeds veel te vinden op de UvA. Zijn vakgebied is de geschiedenis van het landschap. Aan de hand van grondboringen en fossielen kan Bas de natuur en het landschap van vroeger reconstrueren. 'Ook krijg je zo inzicht in de invloed van de mens op het landschap door de jaren heen'.

Historie in vogelvlucht

Het Twiske was ruim 4.000 jaar geleden onderdeel van een waddegebied. Door het ontstaan van strandwallen ontwikkelde zich in het gebied een zoetwatermoeras waar veen gevormd werd. Met het dikker worden van het veen kwamen steeds nieuwe plantensoorten op. Ook kwam het veen steeds meer onder invloed van regenwater (i.p.v. grondwater) en zo werden dikke lagen veen gevormd. Ca. 1.000 jaar geleden werd het gebied ontgonnen en zijn greppels en sloten gegraven, met als gevolg inklinking, verdroging en oxidatie van het veen. De oorspronkelijke natuurwaarden namen af maar de boeren konden het land nu gebruiken voor akkerbouw en later vooral voor veeteelt. Ook werd er veen afgegraven voor de winning van turf en ontstonden diepe kuilen (petgaten). Medio 20^e eeuw is het gebied meer en meer ontwikkeld tot recreatiegebied. Voor Amsterdammers was en is Het Twiske een bekend en gewaardeerd groen uitloopgebied van de stad. De intensieve recreatie is de laatste decennia gestaag afgenomen en nu wordt Het Twiske vooral gewaardeerd vanwege de natuurwaarden en heeft het de Natura2000-status.

Een levendig landschap

Het Twiske is een bijzonder natuurgebied en het biedt een (tijdelijk) thuis voor vele vogelsoorten. Het weidegebied rondom Het Twiske is het domein van de weidevogels. In Het Twiske vind je bijzondere en beschermde vogels zoals de roerdomp, smient, snor, blauwborst en slobbeend. Het landschap kenmerkt zich door rietlanden, weiden, bos en open water. Voor de mens is het 650 ha grote natuurgebied een heerlijke plek om te wandelen, te fietsen en te zwemmen.

Verbeeldende verhalen

Openluchtmuseum

Rondom Het Twiske vind je nog het oorspronkelijke veenweidegebied. Aan de oostkant ligt het uitgestrekte Waterland. In dat gebied lijkt de tijd te hebben stil gestaan. Kleine, historische dorpjes liggen als parels aan snoeren van waterwegen, omgeven door een weids groen landschap met weidevogels en koeien. Via smalle wegen zijn de dorpjes aan elkaar verbonden. Steeds meer natuurgerichte recreanten weten deze routes te vinden. Bas komt graag in Waterland en hij is er ook opgegroeid. 'Wanneer ik hier rondfiets is het alsof ik de koeien van boer Bak hoor loeien zoals ik dat hoorde toen ik nog kind was'. Prachtige jeugdherinneringen in een 'openluchtmuseum' van het authentieke cultuurlandschap.

Boerennatuur

De middeleeuwse ontginning van het gebied van Het Twiske en omstreken zorgde ervoor dat het geschikt werd voor landbouw. Door greppels en sloten werd het grondwaterpeil verlaagd zodat het land bewerkbaar werd en er gewassen konden groeien. Er werd onder andere rogge verbouwd op het veen. Door de daling van het maaiveld was dat uiteindelijk niet meer mogelijk. Tegenwoordig zie je vooral veeteeltbedrijven in dit gebied met hier en daar een maïsveld. Bas denkt met weemoed terug aan de tijd dat de veenweidegebieden vol stonden met diverse wilde planten. Ook zoemde het toen van de insecten en zag je overal weidevogels. Tegenwoordig is de landbouw te veel gericht op productie. Er is meer aandacht en geld nodig voor de natuur- en cultuurwaarden van het veenweidegebied.

Belevingslandschap

Bas komt graag in de veenweidegebieden van Waterland. Hij heeft Zwitserse collega's die hij af en toe mee op pad neemt; die vinden het hier prachtig! Vooral de beleving van het groene weidse landschap met de vele cultuurhistorische elementen valt in de smaak. Daarbij is het leuk om over smalle paadjes te wandelen en te fietsen en via het pontveer naar Holysloot te gaan. Steeds meer toeristen vinden vanuit Amsterdam

hun weg naar Het Twiske en Waterland om te genieten van de natuur en de rust. Of om een frisse duik te nemen bij een van de zwemplekken. Ook zie je steeds meer mensen met een camera rondlopen; natuurfotografie is een druk beoefende hobby in dit gebied!

Amsterdam rukt op

Het groene weidse landschap ten noorden van Amsterdam raakt meer en meer bedreigd. De stad rukt op en rondom Amsterdam zijn Zaanstad en Purmerend sterk uitgebreid ten koste van het veenweidegebied. Bas heeft grote moeite met verdere aantasting van het gebied. 'Wanneer er gebouwd moet worden doe dat dan vooral in de IJsselmeerpolders'. Ook de geplande zeer hoge flatgebouwen in de 'Sluisbuurt' tegenover Schellingwoude zijn Bas een doorn in het oog. Deze vorm van 'erectionistisch' bouwen zorgt voor een harde barrière tussen stad en land en verstoort het weidse Waterlandse oude cultuurlandschap. Bas is een voorvechter van het authentieke veenweidelandschap en hij voelt zich daar ook op en top thuis. IVN Twiske werkt samen met Stichting Hart voor het Twiske en met Stichting Behoud Waterland voor het behoud van het veenweidegebied. Het Twiske is een unieke groene oase, zo vlak bij Amsterdam!